

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 «
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 «
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 29.

Az »ellen-koalíció«.

(P.) A Babel-tornya óta vegyesebb társaságot még aligha látott a világ, mint amilyen a választási reform ellen most összeverődött. Ha talán nem is mindnyájan összebeszélve és ha sokféle zászló alatt is, de azért meghatározó egyetértéssel összedolgoznak mindazok, akik felfordult állapotokat szeretnének csinálni ebben az országban, hogy aztán a zavarosból mindegyikjük kihalászhassa a maga külön falatocskáját. Nem árt egy kicsit szemügyre venni őket.

Ott vannak első sorban derék osztrák szomszédaink közül azok, akiket a Nagy-Ausztria rögeszméje soha sem hagy aludni. Ezek mindenütt jelen vannak, a hol ártani lehet a magyar állami életnek és nem válogatnak a támadás és bujtozás eszközeiben. De különös buzgósággal dolgoznak éppen most, amikor nemzeti megerősödésre, közgazdasági felszabadulásra, hadügyi igényeink kielégítésére, Bosznia ide csatolására törekszünk. Ilyenkor, persze, kétszeresen kapóra jön nekik, ha nemzeti erőinket belügyi kérdésekben lekötik; hiszen mentül jobban marakodunk egymás között, annál kevesebb erőnk marad a velük való viaskodásra. Eljönnek hát hozzánk szónokolni és agitálni ellenünk, ügynökeiket utaztatják szerte az országban és minden nemzetellenes mozgalmat pénzzel is támogatnak.

Ott vannak a saját szociálistáink, a kik nyíltan és hivalkodva szöveteznek osztrák ellenségeinkkel, Bécsbe járnak szidalmazni és gyalázni bennünket, s akiknek különben is az a taktikai módszerük, hogy örökké elégedetlenséget kell szítani és mindenkit harcra kell uszítani mindenki ellen. Nincs a világon olyan miniszter, aki ezeknek jó választási törvényt tudna csinálni; mert ha azt mondaná ki a törvényhozás, hogy csupán szociálistának ad szavazati jogot, akkor is minden bizonytalansággal belekötnének. A tisztelt szociálista vezér urak ugyanis nem a hazáért, hanem a hazából akarnak élni és ha sok lenne a szociálista eszkimó, akkor kevés lenne a foka.

Amíg egyik felől osztrák ellenségeinkel fognak kezét a szociálista vezérek, addig másik felől a hajdani darabontok kezét szorongatják; akik egyik helyen radikális pártiak, másik helyen társadalomtudományi egyesületnek, a harmadik helyen parasztpártinak nevezik magukat, de titokban mindnyájan Kristóffy parancsnoksága alatt állanak, tőle kapják a

tanácsot, biztatást és talán az anyagi eszközöket is, hogy valamiképpen visszavarázsolhassák a darabont-világot, amely szabadprédát kínál a kiarendált lelkeknek.

Ott vannak a demokrata urak, akiknek az országban is vannak ugyan apróbb szervezeteik, de akik mégis főképpen a fővárosban uralkodnak s féltik a hatalmukat és az azzal járó mindenféle jókat a nemzeti kormánytól, amely a fővárosi törvény reformjával ki akarja rántani és ki is rántja alóluk a gyékényt.

Ott vannak a bukott liberális rendszer lesbenálló hívei, akik nem feledhetik a hajdani husostazekat, s nem bocsát-hatják meg a kormánynak, hogy leleplezi és megakadályozza a panamázgatósaikat; minden követ megmozdítanak tehát, hogy újra a kezükbe kaparinthassák a gyeplőt és legyen úgy, mint régen volt. Ők zajtalanabban dolgoznak, mint a többiek; nem igen mutatkoznak a fórumon, de táradhatlanul erőlködnek intrikákkal, besugásokkal és — kínálkozásal. Harminc esztendeig mindenkor gunyosan a szeme közé nevettek a függetlenségi pártiak, midőn a választási reformot sürgette; a szavazati jognak még csak fokozatos kiterjesztéséről se akartak hallani, a sötétbe való ugrásnak nevezték azt; s ime, most tullicitálják a kormányt és egyik fővezérük, a hajdani granicsár, szociálista jelszavakat penget; mert nekik minden szövetség jó, amely őket esetleg visszasegítené az elhagyott polcra.

Ott vannak a nemzetiségi agitátorok, akik soha sem hiányoznak onnét, ahol a magyar nemzeti állam pilléreiből egy-egy téglát lehet kiszakítani. Ezek a bukott rendszer alatt nagyon csöndes emberek voltak, visszahúzódtak a passzivitásba, mert félték a hatalom vasmarkától, és most ugyanazokkal dolgoznak egykézre, akiknek zsarnoksága ellen mindig panaszkodtak. Mindenkiivel szöveteznek ők, még a pokolbeli ördöggel is, ha reménységük lehet, hogy akadályt gördíthetnek a magyar nemzeti irányzat elé.

Ime ezekből a különböző csoportokból alakult össze az az »ellenkoalíció«, amely a választási reform ürügye alatt egyesült erővel harcol a nemzeti kormány ellen. És harcol egyszerre kettős frontban. Egyfelől a népet izgatja, s noha ott alig talál visszhangra, lármájával mégis betölti az egész országot. Aki hallja a nagy zajt, azt hiheti, hogy talán a nemzet háborog. Pedig csak egy önző, érdekszövetség, egy csomó agitátor, settenkedő, koncleső és éhes rebachlovag lármája az egész.

S ezt a lármát a másik front rava-szul kihasználni iparkodik. Az intézők gondoskodnak róla, hogy a tájékozatlan közönség azt higgye, hogy csakugyan »zug a tömeg.« Nagyhangú jelentések látnak napvilágot, hogy itt is, amott is népgyűlések tiltakoznak, tüntetések történnek a kormány tervezete ellen. Ennél a fogásnál nincs könnyebb, mert hiszen az ország nem tudja, hogy kikből állnak azok a népgyűlések és kik azok a tüntetők; rá lehet tehát disputálni a könnyen hívőkre, hogy a közvélemény háborog. Ugyanakkor táviratokkal árasztják el a királyt. Hátha elhiszi, hogy azokban a táviratokban a nemzet beszél. Hiszen nem tudhatja, hogy azokat a táviratokat Kristóffyék és az ő társaik s a professzionátus izgatók gyárilag állítják elő és nem tudhatja, hogy mondvacsinált tüntetésekkel van dolga.

Igy folyik az aknamunka. Okos ember nem sokat ad rá, mert tudja, hogy ezek a hangok nem hallatszanak a menyországba. A közvéleményt megtéveszteni nem lehet, mert aki végig tekint az ostromló csapatokon, az rögtön tisztában van azzal, hogy amit ezek ostromolnak, az csak hazafias és nemzeti érdekekre előnyös lehet. Bizonyára az uralkodó sem engedi magát félrevezettetni, mert amikor a másik államában nagy és állandó zavarok vannak, akkor az intrikusok kicsinyes érdekei kedvéért nem provokálhat a magyar államban is olyan válságot, amelynek arányai és következményei beláthatatlanok lennének.

Van azonban egy sajnálatos körülmény, amelynek fölemlítését nem mellőzhetjük; s ez az, hogy magában a koalícióban is akadnak néhányan — szerencsére nem sokan — akik elfogultságból, feltűnési viszketegből, vagy talán személyes okból, (azt csak a sziveknek és veséknek vizsgálója tudhatja) szintén akadékoskodnak és szörszálhasogató okoskodásokkal zavarják az összhangot. Nem foglalkozunk bővebben ezzel a kis szépséghibával; de arra mégis rá kell mutatnunk, hogy amikor Andrássy kategorikusan kijelentette, hogy javaslatának fundamentális elveivel áll vagy bukik, s amikor az egész nemzeti kormány szolidaritást vállalt vele, ekkor a nemzeti irányzat ellen vét az, aki disszonanciát támaszt.

A saját vezéreinket hátra támadni akkor, amikor a nemzet ellenségeinek és megrontóinak szövetséges hadseregével harcolnak, azt nem mentheti sem a ki nem elégitelt ambíció, sem az eltérő egyéni vélemény, sem a személyes aversió. Itt most olyan küzdelem folyik, amely a a legteljesebb összetartást követeli mind-

azoktól, akik nem akarják, hogy a régi rendszer, sáfáraival együtt visszatérjen.

Nézzetek végig még egyszer azon az »ellenkoalíción«, amely a választási reform ellen nyílt és alattomos rohamokat intéz. Az a látvány bizonyára minden jó hazafit a kormány háta mögé parancsol. Mert Isten óvjon attól, hogy ez a kormány ne fáradjon az intrikákba. Utánna csakugyan az — özönvíz jönne.

Az iskolaszék ülése.

A lemondásokat nem fogadták el.

Nagyvárad város községi iskolaszékének tegnap tartott ülése ismét élénk és zajos volt. Az ülést dr. Dóri Ferenc alelnök vezette s a tagok nagy számmal voltak jelen.

Mindjárt a tárgysorozat megkezdése előtt nagyobb vitát s erősebb felszólalásokat provokált az alelnök az intézkedése, hogy most, tanév közben a Széles-utcai iskolától a váradvelencei iskolához helyezett át egy tanítónőt, aki a Réten vett lakást, azon feltevésben, hogy az ottani iskolánál van alkalmazva. A tantestület ez ellen beadványt intézett az iskolaszékhez s kifejtette ennek hátrányait tanügyi szempontokból s rámutatott, hogy az ilyen méltánytalan és igazságtalan intézkedés sérti a tanerők érdekeit.

A tantestület beadványa mellett Materny Imre, Gábel Jakab, Bodnár János és Balogh Károly szólaltak fel s élesen kritizálták az alelnök eljárását, míg dr. Berkovits Ferenc helyeselte az elnökség intézkedését.

Határozatot azonban nem hoztak ebben a kérdésben, mert az elnöklő alelnök nem tette fel szavazásra a kérdést, mely a távol levő elnök jogköréhez tartozik.

A zeneiskola felállítása.

A városi zeneiskola felállítása ügyében kiküldött bizottság megtette előterjesztését, amely szerint a városi zeneiskola felállítható az esetben, ha a város megfelelő helyiséget ad, vagy évenként 3000 koronával járul az iskola fen-

tartásához. Az évi tandíj 60—100 korona lenne s a bizottság 150 tanulót vett számításánál alapul.

Gábel Jakab ilyen alapon nem fogadja el az előterjesztést, mert a magas tandíjak lehetlenné tennék, hogy a tehetséges szegény gyermekek is kiképzést nyerjenek az intézetben. A gazdagoknak pedig nem szükséges a városi zeneiskola, mert azok a magán intézetekben is tudják taníttatni gyermekeiket. Nem hiszi, hogy a városnak csupán 3000 koronával kellene a zeneiskolához évenként járulni.

Többek hozzászólása után az iskolaszék kimondotta, hogy a zeneiskola felállítását ajánlja a városi tanácsnak.

Az elnök és alelnök lemondása.

Ezután az ülés legérdekesebb tárgya került elő.

Dóri Ferenc alelnök, az elnöki széklet átadta Komlóssy József tb. főjegyzőnek, aki előterjesztette Rimler Károly polgármester beadványát, amelyben elfoglaltságára hivatkozva, az iskolaszék elnökségéről lemond.

Ezen lemondásra hivatkozva dr. Dóri Ferenc szintén lemond az alelnökségről.

Dr. Kurländer Ede sajnálja, hogy Rimler Károly nincs jelen, hogy ő tőle hallanánk, mi az igaz oka lemondásának. Rimler annyi szeretettel viseltetett a tanügy iránt, hogy nem veszi komolyan, miszerint elfoglaltsága miatt mond le az elnökségről. A lemondást nem fogadja el. Itt valami bajnak kell lennie, ami a lemondásra készteti. Azért nem fogadja el a lemondást, mert hiszi, hogy Rimler nyíltan felfogja tární az igaz okot. — Az alelnök lemondásával nem foglalkozik. Ez függeléke az elnök lemondásának. Indítványozza, hogy a lemondást vegyék le a napirendről.

Dr. Grósz Menyhért nem helyesli azt a formát, hogy a polgármestertől a dolog feltárását várják. Ez úgy sem lesz meg, Elismeri ő is, hogy nem azok az okok állanak fenn, amik a lemondó levélben vannak. Lehet, hogy az elnök egyesek részéről bizalmatlanságot lát. Ez pedig nem áll fenn. Javasolja tehát, hogy egy-

hangulag mondják ki, miszerint Rimler Károlylyal szemben a legteljesebb bizalommal vannak s kérik fel, hogy az elnöki állást továbbra is tartsa meg. (Helyeslés.) Kapcsolatos ezzel Dóri lemondása. Ezt se fogadják el. (Ellenmondások.)

Gábel Jakab csatlakozik Grosz Menyhérthez az elnököt illetőleg; de az alelnök lemondását ne kapcsolják össze az elnök lemondásával. A Dóri lemondására tett javaslatot nem fogadja el, mert Dóri azt mondja, hogy bizonyos akadályokat nem tud legyőzni. Ilyen akadályok pedig a jövőben is lesznek.

Dr. Berkovits Ferenc megpótolja az indítványt azzal, hogy Rimler Károlyt küldöttség útján kérik fel az elnöki szék megtartására. Így jobban ellehet intézni a dolgot. Dörre vonatkozólag is csatlakozik dr. Grosz Menyhért indítványához.

Sulyok István helyesli a Grósz M. és Berkovits által mondottakat. Az alelnök lemondása, mint az első folyamánya lett beterveztve, s ezért kötelesség, hogy ezen lemondást se fogadja el az iskolaszék. Téved minden ember, de ami jó, azt honorálják. Dóri odaadással működött, ezt nem lehet tagadni. Azt nem mondhatja ki az iskola, ezt megtartom, azt pedig menesztem.

Ezután egyhangulag kimondották, hogy Rimler Károly elnök iránt teljes bizalommal viseltetnek s küldöttség útján kérik fel az elnöki szék megtartására; a küldöttség tagjai: Mezey Mihály, dr. Grósz Menyhért, Sulyok István, dr. Vucskics Gyula és Novotny S. Alfonz.

Dr. Dóri Ferenc alelnök lemondásának kérdésében szavaztak. 14 szavazattal, 4 ellenében kimondották, hogy a lemondást nem fogadják el.

A választói jog. A választói javaslatok dolgában egyik politikai tudósító a következőket jelenti: *Andrássy* belügyminiszter bizalmas körben elmondta, hogy mindazokkal a híreszte-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szökecs.

— Emil Marriot. —

(Vége.)

— Az uram váratlanul egy kis hivatalos utra ment s nem érzem magam egészen jól, mama. Esért inkább nálatok hálnék — nem nagyon elfogadható ez? De az ember nem szokott utazótáskát vinni magával, ha csak egy éjszakára megy valahová. Másképp kell beszélnie, hogy a dolog fel ne tűnjék. — Nálad maradok, mama, míg visszatér utjáról. — Így jól lesz. Anyja még örülni is fog, hogy váratlanul összekerülhetett a leányával.

Tehát mit csomagoljon? Félre rak különböző apróságot: a fogkeféjét, hálóköntöst, fésűt, a hajsütő vasat. — Nem baj, ha itthon is felejték valamit. Mamánál van minden. — Fő-dolog, hogy az ura komolyan és igazán hig-yjen a szökecsben. Azért van szüksége az utazó-ládára. Aztán utazóruhát is kell ölteni magára. Akkor a cseléd majd így tehet jelentést neki:

— Igen, a nagysága az este elment hazulról. A szürke utazó ruhájában. Kofferrel és kézi-táskával. Nekem parancsolta, hogy hozzak kocsit. Hogy melyik pályaudvarra ment, bizony nem tudom. Oly halkán mondotta meg a kocsisnak, hogy nem hallottam. . . . Nekem ugyan azt mondotta, hogy a mamájához megy, de nem hiszem, hogy oda ment volna. Hiszen még sohasem hált az öreg nagyságáéknál. És mi végből kellett volna oda a koffer?

Igen, a koffer a legfontosabb. Azt el kell vinnie.

A leány a szobába cipeli a koffert és a kézi táskát s megkérdezi, hogy segítsen-e a nagyságos asszonynak a csomagolásnál.

— Nem, nem. Csak menjen a dolga után a konyhába. Nincs szükségem reá!

S midőn a leány kiment, hozzáfog a csomagoláshoz.

Fődolog: minél nagyobb rendetlenséget művelni. Kibuzni minden fiókot, tárva hagyni minden szekrény ajtaját. Ilyen képe van annak, mikor hanyatt-homlok menekült el valaki a háztól.

Kipirult arccal zsufol bele mindent az

utitáskába. Aztán reátérdel, mert be sem lehet csukni s addig-addig sanyargatja a ládát és önmagát, míg végre egy pattanással bezárul. Akkor aztán a kézi táskára veti magát.

— Meg lesz rémülve, — gondolja fárasztó és izgató munkája közben, — mert arra az egyre bizonyosan nem gondolt. Hiszen azt képze-li, hogy csüggök rajta, hogy nem tudok elszakadni tőle. . . .

Keserűen felkacag. Ebben, sajnos, igaza is van. Hiszen ragaszkodik hozzá szívvél, lélel-ke-l. De bántani nem hagyja magát. Édes Istenem? Nem akar igaztalan lenni. Hiszen bántani, a szó igaz értelmében, nem bántotta soha. . . . De az a szörnyű nyugodtság! És az a megátalkodott hallgatás! Aztán meg, hogy elszaladt.

Persze. Igaz, hogy ő sem tud elhallgatni. Mindig az övé az utolsó szó. Ugy volt ma is. Kikel magából minden csekélység miatt. Miért is civódtak össze ma este? Igazán, nem is tudja már. Csak azt tudja még, hogy fellázadt a nagy nyugodtsága miatt.

Pedig némelykor nagyon kedves dolog ez a nyugodtság. Ő, bármi történjék vele,

Gerstenbrein Tamás és Társa

szobrász és kő-faragó mester

Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador Siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyssintén régi sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

sírkőgyár.

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Közponri iroda Nagyszobon Fleischer u. 17.

Fióktelepek:

Déva. Kolozsvár. Bánpatak

ronás bankjegyet, 6 drb 1 koronás ércpénzt. Sarkadi.

Most máj. kétségtelenül meg volt állapítva, hogy Piaskovsky az egyik tettes.

A detektívek utasítást kaptak, hogy vigyék vissza a rablót.

Antosevics elfogatása.

A bejelentő hivatalban mégnézték nem fordul-e elő a két ember. Mindkettő bejelentését megtalálták.

Az egyik, Piaskovsky József, vasmunkás oroszországi születésű, 22 éves, október 1-től május hó 27-éig Lehel-utca 32. I. emelet 29. szám alatt lakott, most Mohács-utca 11. szám földszint 16 alatt lakott Dunay Lászlónál.

A másik, Antosevics Gyula, szintén orosz származású, 22 éves, Zugló, Angol utca 21. sz. alatt földszint, ajtó 1 lakik, Dauer József bádognál.

Dr Nagy Károly rendőrfogalmazó detektívekkel kiment az Angol utcába. Ez hajnali négy és öt óra között volt. Daueréknél mindenki aludt. A rendőrség embereinek sikerült feltűnés nélkül bejutni az alvók közé. Ott aztán halkán költögette őket egymás után, hogy a másik fel ne ébredjen.

— Hogy hívják magát?

— Dauer József.

Ment a másik ágyhoz.

— Hogy hívják magát?

— Antosevics Gyula, — mondotta a felébresztett és felült ágyában.

Már akkor lefogták a detektívek.

— Gyerünk csak! Öltözködjék!

Mialatt Antosevics öltözködött, a detektívek összekeresték holmiját.

Találtak egy fekete kezításkát, egészen olyat, mint amilyenről a bankban a rablás alatt jelen voltak beszéltek.

A táská még egészen új, csak nemrég vehette Antosevics. Egy barna kézibőröndöt, ebben piszkos fehérneműt és néhány ruhadarabot. Antosevics nadrágzsebében egy kis fekete pénztárcát, ebben két tizkoronás aranyat, egy új ötkoronás ezüstöt és aprópénzt, úgy hogy összesen 49 korona volt Antosevics birtokában. Találtak két oroszországi fényképet, egyik csoportkép, másikon egy leány arcképe, egy levelezőlapot, amelyet egy munkástársa írt Antosevicsnek, két orosz munkakönyvet, egy tagsági könyvet a vas- és fémmunkások szakszervezetétől és egy füzetet, orosz nyelvű Nick-Carter kiadás.

Antosevics tagad. Nem tud a bankrablásról. Nem járt Ujpesten. Nem ült a bérkocsiban! Nem volt Besnyőn! Nem jött meg vonaton!

Megállapították azonban, hogy tegnap reggel ment el hazulról, reggeli nyolc órákor, este nyolc óra tájban jött haza és lefeküdt.

A keleti pályaudvaron a Besnyőről jövő személyvonat 7 óra 5 perckor érkezik meg. Ezen jöhetett vissza Antosevics, volt ideje, hogy nyolc óráig hazajusson.

Antosevics jól megnőtt, de nem tulságosan erős fiatal ember. Megkötözték és úgy hozták be a főkapitányságra. Az ügyeletes Tóth János rendőrkapitány ügyeleti szobájába vezették. Nem akar sem magyarul, sem németül tudni, úgy hogy tolmács utján kell majd kihallgatni.

Azonnal értesítették a Pesti magyar kereskedelmi bank ujbpesti fiókjának igazgatóját Develák Károlyt, aki kocsin jött be a főkapitányságra. Nem mondták meg neki, hogy elfogták a rablókat.

Amikor belépett Tóth János rendőrkapitány szobájába még sápadtabb lett, mint amilyen a kiállott izgalom és az átvirrasztott éjszaka miatt amúgy is volt és Antosevics Gyulára rámutatva azt kiáltotta:

— Ez volt. Ez a nagyobbik. Ez tartotta a tört és revolvert!

A leghatározottabban megismeri. Intézkedés történt, hogy a bankrablásnál jelenvoltak mindegyikével szembesítse.

Ügyes oszondör.

Szekeres István csendőrmesternek és Batkó János őrsvezetőnek, a gödöllői járás csendőrei-

nek feltűnt, hogy két fiatalember leszállt egy pesti fiakerről és röviddel később tovább megy kocsin. Dacára annak, hogy az egyik fiatalember szemet szurt neki, mert hajszinéhez és fiatalos arcához egyáltalán nem illő hatalmas bajusza volt, de addig az Ujpesten történetekről nem tudott és utjára engedte a két embert. Ő maga is átment Besnyőre.

Besnyőn érte utól a budapesti főkapitányság értesítése. Azonnal tudta, hányadán van. Azonnal a két ember keresésére indult. Már nem találta meg őket. Megállapította azonban, hogy a kisebbik elutazott Ruttka felé, a nagyobbik Budapestre ment vonaton. Előzőleg jártak Reichné szatocs-üzletében. ott kolbászt és zsírt vásároltak.

A csendőrmester azonnal megállapította, hogy a kisebbik által Ruttkára jegyet váltott ember a 2193. számú jegyet kapta. Sürgönyzött tehát a következő állomásokra, hogy az ilyen jeggyel utazót fogják el. Kis-Terenyén a kalauz végigjárta a kocsikat, megtalálta a 2193. számú jegvű utast, azt csendőrrrel leszállította a vonatról.

A csendőrmester gyors és körültekintő eljárásának köszönhető, hogy Piaskovsky el nem menekülhetett.

Reggel 9 órákor Kiss Ferenc rendőrfogalmazó ismét kiment az Angol-utca 21. szám alá, hogy ottan Dauer lakásán házkutatást tartson.

A házkutatásnak bizonyító ereje lett. Ugyanis találtak egy jegyzőkönyvet, melyben Antosevics magának bankrabló-szótárt állított össze.

A szótárban, az orosz eredeti mellett megvan a magyar fordítás, ilyen szavakról: nem megmozdulni, azonnal lövök, pénzt ide, nyissa ki a kasszát stb.

Találtak két budapesti parókakészítőről címeteket, egy papírszeletre feljegyezve.

A délelőtt folyamán a Teleky-téren a detektívek elcsíptek egy 18—20 éves fiatal embert, aki egy ezresbankót akart felváltani. Behozták a főkapitányságra, ahol elmondotta, hogy háromezer koronát örökölt. Megtalálták nála a három darab ezrest és megindították a nyomozást, vajjon a fiatal ember által mondottak, megfelelnek-e a valóságnak.

A rendőrségen.

Tíz óra után Budapestre vitték Piaskovskyt is. — Igénytelen, bozontos világosbarna haja, vézna legény. Szinte csodaszámba vehető, hogy ez a két legény annyira megtudott rémiteni anyyi embert.

Kis szőkés bajusza van Piaskovszkynak és a bajuszon még ott látható a masztix (ragasztóanyag) mellyel a fekete bajuszt a szőke felé ragasztotta.

A kérdésekre Antosevics ezeket mondotta:

— Tegnap reggel 8 óra tájban a keleti pályaudvar előtt találkoztam Piaskovskyval, akit régebb idő óta ismerem. Azt mondotta, hogy ő még ma elutazik Budapestre. Rövid ideig együtt voltunk, aztán elváltunk és én este 8 óráig sétáltam. Azután hazamentem.

Piaskovsky ezeket mondja:

Délelőtt találkoztam Antosevicssele és vele mentem ki Besnyőre. Ő el akart utazni, de azután meggondolta magát és visszautazott Budapestre, míg ő Ruttka felé váltott jegyet, hogy hazamenjen Oroszországba.

Amint ezekből látható, a két rabló nem jól tanulta össze a szerepeket és máris ellentmondásokba keverednek.

Beismerte a rablást.

Délben szembesítették a rablókat a bank tisztviselével, a rablás idegen szemtanúival, a hordárral és a kocissal, akik kivétel nélkül fölismerték bennük a tetteseket. A szembesítések során azt is megállapították, hogy a rablók ruhát cseréltek.

A két rabló a szembesítések sulya alatt láthatóan megtört és az egyik Antosevics Gyula töredelmes vallomást tett. Bevallotta, hogy ők követték el a rablást és hogy a pénzt a kerepesi erdőben ásták el. Büntérsé továbbra is megmaradt a tagadás álláspontján. A detek-

tívek egy órákor kimentek a megjelölt helyre hogy meggyőződjenek Antosevics vallomásának igazságáról.

Ujabb értesítések.

Amikor szembesítették a vakmerő rablókat, humoros jelenet volt Stern Sándor szembesítése, aki, alig hogy belépett a szobába, ahol a szembesítés történt, rámutatott Schindler detektívire:

— Ez volt, aki engem a bankban fejbe ütött.

Általános derűtség támadt a kijelentés nyomán. Csak azután tünt ki, hogy Stern rámutatása igen komoly volt, mert mikor Antosevicssele szembesítették, vették észre, hogy fel-tűnően hasonlít Schindler detektívhez.

Stern Sándor Antosevics Gyulában ráismert arra a rablóra, aki őt fejbe ütötte; különösen mikor ráadták azt a kabátot, amelyet a rablás elkövetésekor viselt és fekete pápaszemet tettek az orrára. A rablók t. i. óvatosságából, mint irtult, a ruhájukat is felcserélték.

Antosevics Gyulát felismerte a hordár és a kocsis is.

A rablók eleinte konokul tagadnak.

— Miért tagadnak? — szólt hozzájuk Krecsányi detektív-főnök. Innen úgy sem eresztjük el egyhamar. Addig az elrabolt pénz megrohad ott, ahol elásták.

Antosevics e szavakra lecsüggesztette fejét s így szólt:

— Jól van. Mi csináltuk — és beismerte, hogy a Kerepesi-erdőben ásták el a pénzt.

Megtalálták a pénzt.

Déli fél 1 órákor hatalmas automobil állott elő, amelybe Krecsányi detektív-főnök, Nagy Károly rendőrfogalmazó és 10 detektív ült bele a rablókkal együtt.

Kistarcsáról jelentik d. u. 3 órákor, hogy a Kerepesi-erdőbeu d. u. télhárom órákor megtalálták a pénzt. A rabolt pénz három helyen volt elásva, bokrok alá és az elásás helye gazzal és levelekkel eltakarva. Az egyik helyen 4 zsák és 1 bádogdobozban csupa ezüst koronás volt elásva; egy-egy zsák oly nehéz, hogy a detektívek alig tudták felemelni.

A másik helyen 1 bádog doboz és 5 zsák volt elásva, telve ötkoronás ezüsttel és kevés nikkell- és bronz-pénzzel.

A harmadik helyen kisebb bádog-dobozban ezerkoronás bankjegyek, arany és nikkelpénz két zsákban.

A bank főfelügyelője azt hiszi, hogy az elrabolt pénz hiány nélkül megkerült.

A Kerepesi-erdőből Krecsányi detektív-főnök Gödöllőre utazott, hogy az eldobott börtáska és revolverek után kutasson.

UJDONSÁGOK.

Kettős ünnep Ujvároson.

A nagyváradi—ujvárosi Szent László-templomban, már hónapok óta nem tartottak istenitiszteletet, mivel a régi templom belsejét renoválták, s teljesen újra festették. Dr. Fraknoi Vilmos c. püspök saját költségén néhány remek freskóval díszítette a templomot, melyeket Turry Gyula, hírneves festőművész készített, míg a nagyváradi lat. szert. képtalan, mint kegyur az egész templomot remekül kifestette Novák István budapesti dekoratív festővel. A

költségek a katedrál üvegéből készült ujablakokat is beszámítva, 20,000 koronára rúgnak.

A teljesen új díszben pompázó templomot vasárnap, november hó 1-sején adják át újból a hívek lelki épülésére. Vasárnap reggel 8 órakor szent mise lesz a Szent László-templomban, amely után körmenet vonul ki a Rulikovszky-temetőbe, ahol végbemegy a néhai *Steinberger* Ferenc sírboltja felett épített temető kápolna megáldása Dr *Karsch* Lollion apátkanonok vezeti a körmenetet, s a kápolna megáldása után az első szent misét ő mondja az új kápolnában, s alkalmi beszédet tart.

E kegyeletes ünnepélyen dr Szentgyörgyi *Jordán* Károly képviseli az Orsz. Kath. tanügyi tanácsot, melynek a megboldogult elnöke volt.

Este 5 órakor a körmenet, halottak estéje alkalmából, a Szent László-templomból, a Rulikovszky temetőbe, az új kápolnához vonul, ahol litánia lesz.

Vasárnaptól kezdve a Szent László-templomban a régi rendszerint lesznek naponkint a szentmisék és más ájtatosságok.

Csak egy virágszalat!

Halottak estéjén a temetők kapuin gyűjtőperselyeket helyezünk el azon kérésszel, hogy:

„Adakozzunk a városi szegény tüdőbetegek részére.”

Halottak napján fordulunk a közönség nemmes szívéhez; azon a napon, amidőn kegyelet nyilatkozik meg az elhunyt hozzátartozók emléké fölött; azon a napon, amidőn fájdalom érzése fogja el a szívet, látván a sírok előtt a kérelhetetlen enyészetnek romboló pusztításait, amely szívtelenül, lelketlenül szakítja széjjel a leggyöngédebb érzelmeket.

A tüdőbetegség ellen az emberiség felvette a küzdelmet és enyhíteni törekszik ezen betegségnek nemzetirtó pusztításait.

Ki tudná megmondani, hány sir állana üresen, hány szem maradna szárazon, hány munkás-kéz, szerető anya és gyermek maradt volna életben, hány családban élne tovább a boldogság, ha ezen gyilkos betegség ellen a segítség kellő időben érkezik és a pusztító kór rombolásai megakadályoztatnak.

Az igaz kegyelet, az őszinte emberszeretet nyilvánul meg abban, ha szegény beteg embertársainkon segítünk és megmentjük őket hozzátartozóinknak.

Bizalommal fordulok Nagyváradi város közönségéhez és felkérem, hogy a városi szegény tüdőbetegek segélyezésére irányuló humánus törekvéseinket kegyes adományaival támogatni és előmozdítani sziveskedjék.

Nagyváradi, 1908. október hó 25.

Rimler Károly
polgármester.

* **Egyházi kinevezések.** A király az esztergomi káptalan előléptetését jóváhagyván az ekként üresedésbe jött három kanonokságot *Hübner* István tiszteletbeli kanonok, hidaskürthi esperesplébánosnak, dr *Kopernicsky* Ferenc nagyölvédi esperesplébánosnak és dr *Rott* Nándor udvari káplánnak, a bécsi Augustineum tanulmányi felügyelőjének adományozta.

* **Nem lesznek választók.** Homolcsák Antal, Kósa Lajos és Horváth János nagyváradi lakosokat a központi választmány nem vette be Nagyváradi város jövő évi választóinak név-

jegyzékébe. Ez ellen mindhárman felebbeztek, de a közigazgatási bíróság a felebbezéseket elutasította.

* **A fürdővasut és a debrecen—nagyváradi vasut.** Hankovits Ferenc és dr Tóth Ferenc, a fürdővasut engedményesei tudvalevőleg beadványt intéztek Nagyváradi városához, amelyben kérik, hogy a város 3000 darab 100 koronás névértékű részvényt jegyezzen, azaz 300,000 koronával járuljon hozzá a fürdővasut létesítéséhez. Az összegnek csak 5 3/4 %-os törlesztéses kamatát kell fizetni, de ez legalább részben, később egészben megtérül az évi osztalékból, 1966-ban pedig nemcsak a vasut városi vonalai, hanem az egész vasut, összes tartozékaival ingyen Nagyváradi város tulajdonába megy át. A tanács a beadványt kiadta véleményezés céljából a főszámvevőnek, aki most terjesztette elő jelentését. A főszámvevő az összes adatokat, jelentésében kifejti, hogy a fürdővasut forgalombahozatala esetén mindenesetre várható oly bevétel, amely az üzemi kiadásokat nemcsak fedezi, hanem fokozódó felesleget produkál. De ettől eltekintve, a fürdőbe a villamos közlekedés megnyitásával városunkban az idegen forgalom lényegesen emelkedik s ez a kereskedelemre is előnyös lesz. Fontos közegészségi kérdést is szolgál a fürdővasut, s a közönség is régen óhajtja, hogy az mielőbb kiépüljön. Tekintve a város jelen anyagi helyzetét, javasolja, hogy 100,000 koronát szavazzon meg Nagyváradi városa a fürdővasut támogatására. Ennek ellenében kikötendő, hogy ha a részvénytársaság bármiként elsőbbségi részvények kibocsátására engedélyt nyerne, a város részére a 100,000 korona ilyen kötvényekkel cseréltesse ki. Az egész vasut, összes felszerelésével és építményeivel 1966-ban a város tulajdonába menjen át. — A felveendő kölcsön annuitásai a közuti alapból fedeztessék, akár készpénzben kifizetve, akár 3 3/4 %-kal, mely kamat és törlesztés 35 éven át válik esedékessé. A várost ezen határozat egy évig kötelezze s ha egy év alatt a részvénytársaság nem alakul meg, a határozat semmis. — A debrecen—nagyváradi vasúthoz kért 50,000 korona hozzájárulást szintén javasolja a főszámvevő, mert ez a vasut Biharmegye egy nagy gazdasági vidékének forgalmát csatolná Nagyváradihoz. Ez összeget is a közuti alaptól fedezze a város.

* **Eltűnt takarékkönyv.** Nagyváradon a rendőrség irattárból eltűnt egy 2000 koronás betéti könyv, mely egy zálogház biztosítéka gyanánt lett a rendőrségnél elhelyezve. A gyanu szájra vette *Giraud* Árpád alkapitány nevét, ki a takarékkönyvet annak idején a zálogháztulajdonostól átvette. E tárgyban a rendőrségi sajtóiroda a következő jelentést adta ki: Néhány nappal ezelőtt a kereskedelemügyi miniszter megsürgetett egy korábbi felhívásában elrendelt jelentést a nagyváradi *Amigó* és *Spira*-féle zálogüzlet ügyében. A sürgetésre a rendőrfőkapitány személyesen akarván jelentést tenni, bekövetelte az ügyre vonatkozó előiratokat. Ez alkalommal derült ki hogy az ügyet az előadó *Giraud* Árpád r. alkapitány még múlt évi május hóban kapta kézhez és jelen hó 4-én intézte el olyként, hogy sortárba tette az ügyiratot. Az ügyirat, mely *Amigó* Mórnak zálogkölcsön üzletre vonatkozó ipar iránti kérvénye volt s a melyhez egy 2000 koronás betéti könyv mint biztosíték volt csatolva, az irattárból nyomtalanul eltűnt. A természetszerűleg azonnal folyamatba tett

rendőri nyomozat során csakhamar kiderült, hogy a 2000 koronát még f. évi szeptember hó 3-án felvették a *Leszámitoló bankban*, csak az nem volt megállapítható még eddig, hogy *ki vette* fel a pénzt. A további nyomozat során, a midőn is nevezett előadó felelősségre és kérdőre vonta a rendőrség az eltűnt ügyirat és az eltulajdonított betétkönyv dolgában az alkapitányt, azon gyanújának adott kifejezést, hogy az általa a kérelmező fél megbízottjától átvett ezen betétkönyvet valószínűleg *Fülöp* Izsák zugügynök lophatta el tőle hivatalos helyiségéből. Közben a rendőrségi nyomozat adatokat gyűjtött arra nézve, hogy a kérdéses betéti könyvet már ez évi augusztus havában jobban látták *Fülöp* Izsáknál. *Fülöpöt* a délután folyamán előállították a rendőrségen. *Fülöp* mindössze annyit ismert be, hogy a betéti könyv tényleg nála volt, de ő azt *nem lopta*, hanem *Giraud* Árpád r. alkapitánytól még ez év április havában egy általa adott 50 koronás kölcsön biztosítására kapta. Arra nézve azonban, hogy a *Leszámitoló bankból* ő vette volna ki, tagadásban van s azt állítja, hogy ez év augusztus 18-án egy *Tasnádra* való *Róth* Róza nevű nő ismerőssével mulatozott, a könyvet megőrzés végett annak adta át, akitől a könyv visszaadását már többször eredménytelenül sürgette. S így azt hiszi, hogy nevezett nő értékesíthette a betéti könyvet, és ennek révén vette fel valaki szeptember 3-án a pénzt a bankban. Miután ezen szemellátható hazugságnak a rendőrség nem ad hitelt, *Fülöp* Izsákot *letartóztatta* s táviratilag intézkedett *Róth* Róza kihallgatása iránt. *Fülöp* Izsák természetesen fogva marad.

* **Kipusztított fák.** A terek és parkok gondozásával megbízott lövész-egylet kert felügyelő bizottsága panaszt adott be Nagyváradi város polgármesteréhez, hogy a Széles-utcai iskola építését eszközölő vállalkozó 18 darab szép gesztenyefát minden bejelentés nélkül kipusztított. Kéri a polgármestert, hogy a vizsgálatot indítsák meg s a vandalizmus elkövetőit érzékenyen büntesse meg a hatóság. Ilyen vandalizmussal azután sohasem lesznek a mi utcáink befásítva.

* **Az ujoncok eskütétele.** Tudvalevő dolog, hogy az ujoncok november elsején teszik le ünnepélyesen a zászló előtt a katonai esküt. Miután ez évre vasárnapra esik ez az ünnepélyes aktus, elmarad a szokott délelőtti katonai hangverseny a *»Pannónia«* éttermekben november 1-én. Következő vasárnap azonban változatlanul ismét folytatva lesz a délelőtti katonazenék sorozata. Azt hisszük, hogy a közönség azért vasárnap is nagy számban fogja felkeresni *Czipoth* *»Pannónia«* éttermét, amelyekben vasárnap este *Bura* *Károly* elsőrendű zenekara hangversenyezni fog.

* **A kamara értesítése.** A nagy. kir. nagyváradi 4. honvédgyalogezred közérkezési bizottsága, a nagyváradi állomáson elhelyezett m. kir. honvédcsoportok részére, az 1909. évi január hó 1-től 1909. évi december hó 31-ig szükséges marhahus, sertéshús, disznózsír, liszt, fűszerek és egyéb cikkek szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1908. november hó 18-án. A szállításra vonatkozó részletes feltételek a nevezett honvédgyalogezred kezelőirodájában (*József* főherceglaktanya) a hivatalos órákban megtekinthetők. Nagyváradi, 1908. október hó 28. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: *Huzella* Gyula kir. keresk. tan., elnök, dr *Sarkadi* Lajos titkár.

* **Uj műsor a Nemzeti vendéglőben.** Nagyváradi először csak két napig látható az óriási szenzációt keltő *Zeppelin* kormányozható léghajójának felszállása, ezenkívül gyönyörű szívig

ható drámák és még sok szebbnél szebb színes látványosság kerül bemutatásra és még kiemelendő az amerikai detektívek kalandjai, mely hűen ábrázolja a legügyesebb detektív fogásokat. — Kezdeté 8 órakor, vége 12 órakor. Számos látogatást kér kiváló tisztelettel *Weiss Náci* vendéglős.

* **Borsalino őszi kalap ujdonságai Reichard áruházába megérkeztek.**

TÁVIRATOK.

A belügyi költségvetés a pénzügyi bizottságban

Budapest, október 29. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt kezdte meg a belügyminisztérium költségvetésének tárgyalását. Az ülésen Széll Kálmán elnökölt s gróf Andrássy Gyula és gróf Hadik János is jelen voltak.

25000 koronás sikkasztás.

Budapest, október 29. Nagy sikkasztás nyomára jutottak egy itteni előkelő pénzintézetnél. Az Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztárnál a múlt hét végén rovincsolás volt, melynek során kitűnt, hogy Arkauer Gyula, az intézet egyik alkalmazottja, apránként 25000 koronát sikkasztott az intézet kárára. Feljelentésre a rendőrség házkutatást tartott a sikkasztó Nádor-utcai lakásán, de eredmény nélkül. A sikkasztó ugyanis még a múlt pénteken eltűnt a lakásáról. Azt hiszik, hogy Bécsben bujkál. A fővárosi rendőrség elfogása iránt megkereste a bécsi rendőrséget. Megállapították, hogy Arkauer Gyula rendes látogatója volt a lóversenyeknek s a sikkasztott pénzt valószínűleg itt játszotta el.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Jó parthie.
Szombat: Jó parthie.
Vasárnap délután: Rab Mátyás.
este: Ocskay brigadéros.

A jó párti.

Bizony nehéz elhinni, hogy a »Jó párti« német koponyából került ki. Olyan jóízű a humora, olyan természetes a meseszövése, hogy a kacagás után az ember csak azt sajnálja, miért nem írnak ilyesféle darabokat a magyar írók is, ahelyett, hogy a franciák majmolásában törnek ki a bicskájukat.

Nincs a darabban helyzetkomikum, élére állított pikantéria, malackodás. Belenyul a hétköznapi életbe s annak furcsaságaiból szed össze 3 felvonásra valót. A vővadász papa és mama felsülése a darab témája; a szegény fiatalemberben látják a jó pártit, azt két kézzel fogják, az igazi jó pártit pedig merő féltreértésből kitessékelik. A végén persze mindenki szerencsésen párjához jut. Addig azonban a Csiky »Proletárjai«-ra emlékeztető »Fenn az ernyő, nincsen kas« jelenetek egész sorozata tartja állandó derűtlenségben a közönséget, mely egy igazán derült estét köszönhetett a szerzőnek.

A szerző azonban köszönettel tarthatnánk a nagyváradi szereplőknek, ha tudná t. i. hogy itt is előadták a darabját. »A jó párti« sikere az előadásfordul meg; ha nem első rendű előadásban adják, megbukik. Nálunk a vigjátéki személyzet olyan pompás előadást produkált, a mely valóban megérdemli azt, hogy a fővárosi színvetés állítsuk. A legkisebb szerepek is első sorokban voltak. Maga E. Kovács Mariska állalta a szolgáló szerepét s olyan pompás előadást nyújtott be ebben a kis szerepben, mely állandó derűtlenséget keltett minden jelenetében. A vővadász házaspárt Sik Rezső és T. Pogány Janka játszották, eredeti feltölgéssal, kitűnő komikus érzéssel. A két férjhez adandó leányt a két Hevessy nővér adta elragadó kedvességgel. Hajnal György remek komikus maszkjánál csak játéka volt jobb. Tóth és Beregi elegánsan játszották a két kérőt. Kis szerepeiket jóízűen kidolgozták Krasznai és Gözöm Gyula is. Dési pedig olyan kacagató maszket tett fel, hogy mikor megjelent, percekig megakasztotta az előadást a kacagás.

Általában: a ki nem kíván mást a vigjáték-ból, mint hogy mulattasson s ne bántsa senkinek a jóízűségét, a mellett élvezze a jó előadásban megnyilatkozó művészetet: nem fogja elmulasztani, hogy a »Jó párti«-t megnézzé.

IRODALOM.

Szőlészeti és borászati tanácsadó. Szőlősgazdáinknak és borkereskedőinknek nélkülözhetetlen tanácsadója a »Borászati zsebnaptár«, melynek 10. évfolyama e napokban hagyta el a sajtót, javított és bővített kiadásban. Ez a nagy elterjedtségnek örvendő könyvecske valóságos könyvtárt helyettesít, mert nemcsak hogy ismerteti az összes törvényeket, rendeleteket, állami és társadalmi intézményeket, állami kedvezményeket, melyek a szőlőműveléssel kapcsolatosak, hanem azonkívül ismerteti a főbb statisztikai adatokat, a magyar és külföldi irodalmat és végre behatóan leírja az összes teendőket a szőlőben és pincében. Végül ismerteti a pezsgő-gyártást, pálinkafőzést, ecetkészítést stb. Amellett alkalmat nyújt, hogy a jegyzetnaplóban a szőlő- és pincében felmerült eseményeket, napszámokat, trágyázást, szőlő- és vessző-készletet, borfejtést, palackozást, készpénz-bevételt és kiadást, minden borgazda feljegyezze az évben felmerülő eseményeket. A »Borászati zsebnaptár« díszes vászonkötésben, írónal és táskával ellátva a »Borászati Lapok« kiadóhivatalában (Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. 11.) és minden könyvkereskedésben kapható. Ára díjmentes küldéssel 3 korona 20 fillér.

Igazságszolgáltatás.

Parasztpárba.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Tegnap ismét egybeült a kir. törvényszék esküdtbirósága *Csulyok* Béla elnökle mellett, hogy ítéletet mondjon *Zilahy* József felett ki halált okozó súlyos testi sértés bűne miatt került a vádlottak padjára.

A múlt esztendő augusztusában történt, hogy kocsmái összeszólalkozás közben Hegyköz kovácsiban *Zima* Péter gazdálkodó fejbe vágta *Zilahy*-t. A fiatal, 19 éves paraszt legényt végig sértette ez a megaláztatás s bosszút forralt. Azonban azt végrehajtani nem volt képes, mert *Zima* Péter Budapestre utazott. Így aztán elaludt a dolog. Azonban az idén augusztus 2-án este megtudta *Zilahy*, hogy haragosa ismét *Kovácsiban* tartózkodik. Feléledt lelkében a múlt sérelme s felszólítván cimboráját *Nagy* Bálintot, hogy menjen vele a kocsmába, hadd számoljon le egyszer már régi haragosával,

Zima Péterrel. Így aztán a kocsmába mentek úgy 11 óra tájt. Ott megtudták, hogy az, akit keresnek az előbb ment el onnan a temetőnek tartva. A két legény erre a jelzett irányba futottak kezükben vasdag vasvégű botokkal. A faluvégén aztán utól is érték *Zimát* s *Zilahy* a következőképp szólította meg:

— Itt vagy most ugy-e. Nem felejtettem ám el a sörös üveget. Most légy legény.

Erre aztán botjával hatalmas ütést mért haragosa fejére, ki eszméletlenül kívül terült végig a földön és másnap délben orvosi segély hiányában kiszendvedett.

A vádlott védője *Zilahy* Gusztáv dr. kifejtette, hogy a tett elkövetését erős felindulásban követte el s Szolnok Jenő dr. ügyésszel szemben, kéri az esküdtteket, hogy ezt tekintetbe véve hozzák meg verdikjüket.

Dr. *Fráter* Pál pedig, ki *Nagy* Bálintot, mint ki büntetkezéssel volt vádolva, védte hogy a nevezett ártatlan, mert csak mint kísértő s nem mint bűnrészes vett részt a katasztrófánál.

Majd az elnök beszéde után, ki megmagyarázta a bűnök mibenlétét az esküdttek a következő határozatot hozták:

Zilahy Jánost erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértésben *bűnösnek* nyilvánították, míg *Nagy* Bálintot ártatlannak mondták ki. Ezután *Csulyok* Béla elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, mely *Zilahy* Jánosra négy évi börtönt mond ki, *Nagy* Bálintot pedig az esküdttek verdiktje alapján a vád alól felmenti. *Zilahy* János valamint védője is semmisségi panaszt adott be.

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, okt. 29.

Osztrák hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	—	692.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. okt. 29.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	95.50
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	—	—	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	94.50
Osztrák járadék papírban	—	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
London vista	—	—	631.50
Páris vista	—	—	689.50
20 márkás arany	—	—	23.51
20 frankos (Napoleonder)	—	—	19.09
Német birodalmi márka	—	—	117.62

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCSKICS GYULA

Tüzifát

legolcsóbb napi árakon házakhoz
szállítanak

Weiszberger és Társa
tüzifa kereskedők.

Megrendelő iroda: **Stein Lajos**
Nagyvárad, Fő-utca Nyíri ház

Fatelepe: Várad-Velence. — Telefon: 688.

A m.-csékei járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye m.-csékei járáshoz tartozó, m.-csékei körben ujonnan rendszeresített II-od jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazása: 1600 korona törzsfizetés, s 400 korona lakbér. Az ügykörébe tartozó magán munkálatokért, a szabályrendeletileg megállapított díjakat szedheti.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883 évi I. t.-cz. 6-§ illetve az 1900 évi XX. t.-cz. 3-§-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi november hó 20-ikán d. u. 5 óráig annyival inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást november hó 11-ik napján d. e. 9 órakor fogom Magyar-Cséke község házában megtartani.

A megválasztott II-od jegyzői állását, 1909 évi január hó első napján köteles elfoglalni, ezen időtől kezdve jogosult a jegyzői illetményekre.

Magyarcséke, 1908 évi okt. hó 26-án.

Dr. Halász Elemér,
főszolgabíró.

!! Előleges értesítés !!

Benrád Albert

mintaéttermei a Fekete Sas bérpalotájában NAGYVÁRADON.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget miszerint 1908. november hóban pazar fényvel és kényelemmel berendezett

éttermeimet megnyitom.

Minden törekvéssel azon leszek, hogy b. vendégeim legmesszebb menő kívánalmainak is eleget tehessek. Gondoskodtam magyar és francia konyháról bel- és külföldi, ugyszintén saját termésű borokról s legjobb minőségű kőbányai sörökről, valamint feltűnést keltő finom kiszolgálásról. Ezen itt felsorolt előnyök mellett remélem a n. é. közönség szíves bizalmát elnyerni.

Benrád Albert étterem tulajdonos, a Fekete-Sas-ban.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében **1 koronás** szövetkezetet alakít.

„Közgazdasági Koronás Takarékek és Hitel szövetkezet” címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlet helyiségében és a körözött aláírási íveken eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszedését minden helybeli szövetkezeti-taglakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszedő, szolgálja. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Közgazdasági Bank R.-T.

Özmosóda vegytisztítógár

Nagyvárad, Gilányi-utca.

Mos, vasal s vegyileg tisztít

Mindennemű fehérneműek mosását a legnagyobb pontossággal eszközöljük. — A vegyi tisztítókban női és férfi ruhák, blousok, függönyök, szőnyegek a legszakszerűbben lesznek elkészítve.

A ruhák el- és hazaszállítását saját

kocsijainkkal eszközöljük.

Vidéki és városi telefon szám 398.

Belépési felhívás.

A nagyváradai hitelbank takarékek és segély szövetkezet **7-ik évtársulatába.**

A nagyváradai hitelbank takarékek és segély szövetkezet 1908 január 1-én új **7-ik évtársulatát** kezdi meg.

Ezen szövetkezet célja, hogy tagjait apróbb betétek által a tőke takarításra buzdítsa, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt.

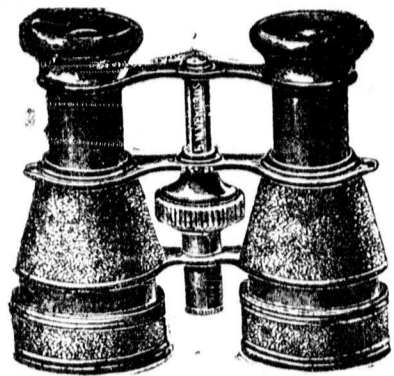
Tagja lehet a szövetkezetnek bármelyik magát három éven keresztül hetenkint legalább 20 fillér befizetésre kötelezi.

Minden tagnak joga van befizetésének 4—5 részét minden kezes nélkül kölcsön képen felvenni, mely kölcsönrel a legmértányosabb kamat lesz felszámítva.

Beiratás díj címén minden üzletrész után 10 fillér fizetendő. A könyvecskét már az első heti betét és beiratási díj befizetése után kiadjuk. Vidéki tagok a heti befizetéseket postán, (cheque) lapok útján teljesíthetik.

Befizetések bármely hétköznap d. e. 9—12-ig d. u. 3—5-ig teljesíthetők.

A nagyváradai hitelbank takarékek és segély szövetkezet igazgatósága.

Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látészernél Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya zárda.)

Javítások rögtön eszközöltenek!
!! Saját műhely!

Téli fürdő cura

a Félix-gyógyfürdőben!

Európa leggazdagabb természetes forró és meleg kénes hőforrások, hőfok, — 49°C — 17 millió liter viz, napi mennyiség. Csúsz, (Reuma) köszvény és bőrbajok stb. ellen. Fürdő és ivó gyógy mód. Szobák-ból a fürdőkben vezető zárt folyosók állandóan fűtve vannak, bármely időben meghűlés veszélye nélkül lehet a curát eredménnyel használni. :: :: :: :: :: ::

Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, szoba, fűtés, világítás és fürdés **naponként 7 korona.**

Vasut állomás, posta, távírda, interurban telefon, a fürdő telepen. Prospektust ingyen küld az Igazgatóság.

!!! Idei akác méz !!!

NAPONTA friss tea-vaj ::

NAPONTA frissen pörkölt kávék

NAPONTA legizletesebb francia faj

csemegezőlő szétkúldás.

BORNYOMÓ ZSÁKOK,

ÜRMÓSÁGYHOZ szükséges anyagok. Némkülönben tiszta és friss fűszerárak a legelőnyösebben beszerezhetők

MEZEY JÁNOS és TÁRSA

fűszer és csemege üzletében Szent László-tér nagyváradai takarékpénztári épület. Telefon 249.

! Friss töltésű ásványvizek.

Mindszentek napjára

sirkoszoruk nagy mennyiségben és választékban, valamint menyasszonyi és alkalmi csokrok minden kivitelben, bámulatos olcsó árban kapható fő-utcai virágcsarnokomban (Weiszlovits-ház) Ugy-szintén legnemesebb

100.000 darab gyümölcsfa

valamint

200.000 drb szőlőoltvány

az ismert legjobb fajokban, igen jutányos árban, szállításra készen.

Kiváló tisztelettel:

Farkas József várad-velencei műkerti-telep tulajdonosa.
Telefon 164. szám. — lajdonosa.

MINDENSZENTEK napjára fontos üjtás

a kivilágítás terén. Ajánlok a már meglevő mécs poharakba viasz betétet, mely bárki által alkalmazható 3 óráig ég, nem füstöl nem bűzös a poharak tisztán maradnak. Olcsóbb a rendes faggyu töltésnél. Ajánlok ezen kívül gyertyák és tüveg pohár helyett színes világító poharakat Selatinból mely olcsó szép nem törékeny és több éven át használható. — Tisztelettel:

Frólich József viaszgyertya készítő Nagyváradon. Vidéki rendelések pontosan eszközöztetnek.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.
227826—F. IV. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az irodai és raktári hivatalos órákban Budapest [dunaparti teherpályaudvar, Budapest nyugati pályaudvar, Budapest-Lipótváros és Budapest Józsefváros állomásokon kereskedelemügyi m. kir. minister urnak folyó évi augusztus hó 21-én 39278—III. szám alatt kelt rendelete alapján folyó évi november hó 1 től kezdve a következő változások lépnek érvénybe:

1. Szent István király napján, továbbá vasár és ünnepnapokon iroda és raktári hivatalos órák délelőtt 8 órától 11 óráig tartatnak, csak gyorsárúk feladására és kiszolgáltatására.

2. Országos vásárok alkalmával vasárnap és ünnepnapokon reggel 8 órától 11 óráig vannak irodai és raktári órák, ugy gyors mint a teherárúk felvételére és kiadására.

Egyebekben a hivatalos órákra vonatkozó és az érdekelt bupapesti állomásainkon kifüggesztett hirdetményben foglaltak mérvadók.

Budapest, 1908. évi hó 6-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

FOGAK

3 koronától feljebb; csapfog 5 korona és 8 korona, aranyfog 16, 18, és 20 korona. Vállal minden e szakmába vágó munkát olcsó árban és jótállással

Fogtechnikai laboratorium. Berdacs Jenő, fogtechnikus. Rákóczi-ut 22. sz.

MOSKOVITS FARKAS és Társa

==== czipő és csizmagyár. ==== Cs. es kir. közshadsereg szerződéses szállítók.
Nagyvárad.

Fiókküzetek:

Nagyvárad, Rákóczi ut Bazár épület.
Kizárólag finom különlegességek.

Nagyvárad, Kossuth-utca Gyár épület.
Finom és közönséges lábbelik.

Budapest, Rákóczy-ut 64. Budapest,
Andrássy ut 17. Pécs, Király-utca 7
Petrozsény, Főtér. Sarajevo Rudolf u. 10.

Eredeti Gyári szabott árak!!!

K É S Z I T :

Mindennemű vasszerkezeteket, vashidakat, vasszerkezetű víztornyokat, víztartályokat, — csigalépcsőzetet, üvegtetőket, vasablakokat, modern vasrácszatokat, különleges takaréktűzhelyeket.

Géperőre berendezett vasszerkezet, épület, műlakatos, sajtoló és csavargyártó telep

HRAZDIL EMIL Nagyvárad, Rózsa-u. Saját-ház.

Mindennemű lakatos árukban nagy raktár. Vidéki szállításokra berendezkedve. — Tanulók felvételnek.

K É S Z I T :

M. kir. szab. ablak szellőztetőt, szab. önműködő ajtócsukót. Padlásvilágító és szellőztetőket. Fa és acéldönyöket napellenzőket, vas és réz portálékat, mindennemű lakatos áruk gyártója.

Kész gyászruhák
:: raktáron. ::

Női kosztümök és
:: blousok. ::

Wéber Testvérek

■ kész női és gyermek ruha áruháza Nagyváradon. ■
Rákóczi-ut Bémer-tér sarkán.

Nagyvárad és Biharmegye legnagyobb kész női és gyermekruha áruháza Wéber Testvérek.

NAGY VÁLASZTÉK!

Kész leányka ruhák és kabátkák, kész női pongyolák, aljak és fehérneműek olcsó bevásárlási forrás.

TELEFON 684.

Wéber Testvérek
Bémer-tér.

Megrendelések 2 nap
- alatt készülnek. -

Mérték utáni megrendelések elfogadtnak.

